

JORMA KURVINEN

SUSIKOIRA ROI

 SAGA
EGMONT

Jorma Kurvinen

Susikoiria Roi

SAGA Egmont

Susikoira Roi

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1976, 2022 Jorma Kurvinen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728238349

1. POD edition

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com – a part of Egmont, www.egmont.com

1. luku

Tomi lähtee kalaan

Työnteko rupesi kenkuttamaan. Kuivat kovat savikokkareet painoivat polvia farkkujen läpi ja selkä puutui. Tomi nousi seisomaan ja venytteli itseään. Hän käänsi päänsä aurinkoon päin ja nautti sen lämmöstä kasvoillaan. Oli yksi kesän parhaista päivistä. Eikä hän tuhlaisi sitä täällä sokerijuurikasmaalla.

Nyt ei söisi ahven Rommakonselällä, mutta Tiitisen lahdessa olivat hauet pöljinä kuumuudesta. Ne saattoi silmustaa rautalankalenkkiin ja kiskoa maihin niin että äijät heräsivät vasta tömähäessänsä penkalle.

Kalojen ajattelemisen nostatti hymyn Tomin huulille. Hän katsoi taakseen. Urakasta oli jo selvästi puolet tehty. Ensi viikolla ehtisi toisen puolen. Eivätkä äiti ja isä tulleet vielä ensi viikollakaan. Nämä hommat ehtisi kyllä tehdä.

Tomi haisteli ilmaa. Siinä oli sekaisin kaikkia kuuman kesäpäivän hajuja. Saven pölyä. Viereisen saran apilaa. Mehiläisen surinaa. Heinäsirkan siritystä.

Tomi nauroi itselleen. Nuo kaikki eivät tainneet olla hajuja. Mutta kuumaa kesäpäivää ne olivat. Semmoista joka on tarkoitettu vapaapäiväksi sokerijuurikasmaan rikkaruohojen kitkijälle. Perustuslaissakin sanottiin varmasti niin, jos sen luki oikein tarkkaan.

Hän pölyytti käsillään farkkujen lahkeita. Niistä nousi sakea pilvi ohutta kuivaa savea. Tässä kitkemishommassa sotki tavallistakin pahemmin itsensä. Mutta ei se erikoisemmin haitannut nyt, kun kotona ei ollut ketään eikä tarvinnut peseytyä.

Tomin rupesi tekemään mieli uimaan. Tiitisen lahdelle voisi mennä uimarannan kautta. Lahdella ei pystynyt kunnolla uimaan, kun siinä oli niin matalaa ja pehmyempi pohja. Ja kaislikkoakin. Mutta hauet tykkäsivät lahdenperukasta. Siitä saattoi saada kolmikiloisenkin, kun osasi ottaa.

Kävellessään pelloilta kotiinpäin vievää tietä Tomi teki pikaisen suunnitelman. Ensin kotoa vanhasta rytivavasta ja oikeasta ansalangasta tehty silmukkapyydys. Sitten sen kanssa uimarannan viereiseen lepikköön. Siellä pyyntivehkeen voisi kätkeä siksi aikaa, kun kävisi uimassa. Ja sitten vaan Tiitisen lahdelle.

Mutta uimarantaan mennessä kannatti olla tarkkana Tornitalojen jätkien kanssa. Jos ne olivat rossaamassa metsikön kuopilla, niiltä sai takuulla turpiinsa. Piru kun olis semmosta ainetta, jota vois ottaa lusikallisen ja voimat kasvais satakertaisiksi. Ei muuta kuin kävelis suoraan vaan Tornitalojen pihaan tai kuopille, ja pukkelis ensimmäisiä kumoon ja kysyisi että kuka täällä haluaa neniinsä.

Tornitalon jätkillä vois jarrurumpu pettää. Nyt ne olivat kuin mitäkin hitlereitä, koko porukka. Jos siitä aikoi päästä rauhassa

ohitse Tornikatua pitkin, piti olla liukas pyörä ja luja vauhti. Se oli ollut semmoista siitä asti, kun siihen ensimmäinen tornitalo nousi eikä mitään muutosta ollut tullut, vaikka Helsingissä pitivät miten monta ETYKkiä tahansa. Oisivat voineet kyllä pistää johonkin koriin maininnan näistäkin Tornitalojen juipeista.

Tomin ajatukset keskeytyivät äkkiä. Hän katsoi tien molemmille puolille. Ei sieltä näkösuojaa saanut, samaa tasaista peltoa kaikki. Englannin maikka käähkäsi vastaan, mihin liekin menossa. Se kysyis tietenkin niistä ehdoista.

Kysyköön. Mutta päivää minä en sille sano. Mulla on nyt vapaa-aika. Toisaalta on hoopoa olla sanomatta, kun sen tuntee kuitenkin.

Oikein veikattu, se hidasti jo kulkuaan.

Opettaja pysähtyi.

– Tuomohan se on. En ollut tunteakaan, kun aurinko paistaa suoraan silmiin.

Ei olis ollut väliksikään.

– Miten sinulla on kesä mennyt?

– Kaikenlaisessa.

Sen naamastakin näki jo, mitä se oli kysymässä:

– Miksi sinä et tullut ehtoja suorittamaan?

– Me oltiin matkoilla silloin, Tomi valehteli. – Pohjoisessa.

Maikan silmissä oli hienoista epäluuloa.

– Olethan sinä muistanut lukea?

– Joo. Oon minä.

Keljutti valehdella. Nyt jos se kysyis että what is Miss Kuokkanen, jäis vastaamatta. Minä en muista pitäiskö sanoa he vai she. Kun en oo lukenu koko kesänä riviäkään. Enkä talvellakaan, sen puoleen.

Pohjimmaltaan maikka oli reilu. Kyllä se näki että hän valehteli, mutta ei ruvennut tivaamaan. Sanoi vain huokaisten:

– Yrittäisit nyt lukea vähän... Mutta ole paljon ulkona.

Vaara oli ohi, ja Tomi jatkoi matkaa. Kotona ei mennyt kauaa. Hän vaihtoi uikkarit valmiiksi farkkujen alle. Verannalla oli niin kuuma, että selkä tuli märäksi siinä uikkareita laittaessa. Sitten vaan silmukkavapa autotallin kupeelta ja äkkiä uimarantaan päin. Tällä ei kannattanut kupata siksikään; että jommastakummasta mummolasta saattoi tulla joku ja sotkea koko päivän ohjelman.

Tomilta meni vielä siinä kadulla heidän edessään aikaa, kun hän juoksi Saarisen Sadun kiinni. Se oli kolmivuotias naapurista, semmoinen mustatukkaisen nukan näköinen otus, mutta taatusti vilkkaampi. Nytkin se oli menossa yksinään jonnekin, kun Marken silmä vältti. Marke oli sen äiti. Marke oli naimisissa Saarisen Paavon kanssa, mutta Paavo itse oli häipähtänyt jo yli vuosi sitten jonnekin. Sitä ei ollut näkynyt eikä kuulunut sen jälkeen. Jossakin Ruotsissa se kai oli.

Satu kiljui kun Tomi retuutti sen niitten pihalle takaisin. Yritti purrakin. Se oli villi kuin mikä. Mutta sen näköinen ettei sitä viittinyt kovistella. Tomi tiesi minkä näköisiksi tytön lautasenkokoiset silmät menivät, kun niistä vuoti kyyneleitä. Sille ois ollut valmis antamaan vaikka ainoan uistimensa.

Niitten mummi tuli ulos juuri kun Tomi töyryytti tyttöä pihaan.

– Herranen aika, taasko se tyttö on karussa.

– Tuolla se oli menossa jo osuuskaupan kulmalla.

– Minä ostan sulle jäätelön, kun käyn kaupalla, Saarisen mummi lupasi. – Kun sinä aina autat tuon tytön vahtaamisessa. Minun jaloillani sitä ei kohta kiinni saakaan.

Sinne ne menivät sisälle, molemmat Saarisen naiset, ja Tomi pääsi jatkamaan matkaa.

Hän ehti jo toivoa, että Kelju Hiltunen ei olis kotona, mutta ukko kyyhkäsi marjapensaitten välissä ja näki sieltä hänet. Sen äänikin oli kuin ruostuneella saranalla:

– Eikö sitä Tuomollakaan ole mitään parempaa tehtävää, kun keskellä päivää joutaa ongella kulkemaan, tuon kokoinen poika.

Mitä sille vastasi. Ei mitään. Hittoako se Hiltuselle kuului missä täällä itse kukin oleili. Se oli vaan aina sekaantumassa toisten asioihin. Oikea juoruakka. Aikuisetkin sanoivat sitä Kelju Hiltuseksi.

– Kastelisit vaikka ruohikoita, niin eivät pääsisi kokonaan palamaan, ukko narisi. – Mutta joutilaisuudessa vaan pitää maleksia. Ja ilkeydenteossa. Kun vanhemmatkaan eivät katso perään, vaan lentävät pitkin maailmaa.

Ukon ääni kuului vielä sittenkin, kun Tomi oli jo kaukana tien päässä. Se puhui vissiin itsekseen.

Laitakadun päästä vei suorin tie uimarantaan Tornitalojen ohi. Mutta täytyi olla kyllästynyt itseensä, jos lähti jalkaisin yrittämään siitä läpi.

Tomi mietti itseään.

Olenko minä pelkuri. Kuvittelen vaan etten pärjää tornitalolaisille. Ne eivät ole sen kummempia kuin muutkaan. Paitsi Äksy, kun se on isompi. Sen oikea nimi oli Heikki Akseli ja ne sanoivat sitä Aksuksi, mutta kaikki jotka tunsivat sen, sanoivat että Äksy. Selän takana. Edessäpäin sitä ei ärsyttänyt kukaan. Vaikka sama kai se olis ollut. Tulihan se päälle joka

tapauksessa. Mutta muut tornitalolaiset olivat pelkkiä pikkupiskejä. Rohkeita kun olivat laumassa ja kun toinen selvästi pelkäsi.

– En minä niitä karkuun ole juossut, Tomi puolustautui omia syytöksiään vastaan. Enkä pelkää niitä. Mutta niistä saa pitkäaikaisen vastuksen, kun ne takertuvat johonkin.

Tornitalolaiset olivat niitä, jotka koulussa hyppivät takaapäin selkään tai kamppasivat tai ottivat toiselta lakin ja polkivat sen kuraan. Se oli niistä hauskaa. Eikä niitä isommasti kiellettykään. Ne olivat melko hyviä koulussa ja siellä pidettiin niitä muutenkin parempina. Jos joku Laitakulman pojista teki jotakin, se oli ilkeä ja luonnevikainen. Mutta kun tornitalolaiset tekivät saman, ne olivat vain niin vilkkaita ja rajuja. Tomi oli joskus laskenut poikien kanssa mikä oli luonnevikaisen ja rajun ero. He olivat päätyneet 7,5:n keskiarvoon. Sen yläpuolella olivat vilkkaat ja rajut, alapuolella ilkeät ja luonnevikaiset.

Siinä oli sitten vielä sekin hankaluus, että jos ei tyytynyt lentämään nenälleen koulun pihaan tai menettämään lakkiaan, vaan pisti tornitalolaista turpiin, siitä sai seisomista. Joskus siitähän, kun kaatui toisen kampista sen alle ja opettaja sattui näkemään sillä hetkellä.

Vanha sananlasku 'Jos kaksi tappelee, on syy molemmissa' merkitsi heidän koulussaan sitä, että jos joku iski toista naamaan, rangaistiin molempia. Se säästi selvittelyvaivoja.

Tomi valitsi metsikön kautta vievän polun. Siinäkin oli se vaara, että tornitalolaiset olivat metsikössä olevilla montuilla ja niitten kanssa joutui sitten siellä vastakkain. Polulla näkyi muutamassa paikassa, jossa oli pölymäisen hienoa hiekkaa ja sinertävää savea, monen polkupyörän jäljet. Se pani aavistelemaan, että porukka oli nyt tuolla.

Uimaan tästä oli joka tapauksessa päästävä. Ja Tiitisen lahdelle. Jos kävis hyvä tuuri, vois saada montakin haukea. Näin kuumalla ne olivat puolitajuttomina. Nukkuivat vaan ja päästivät tarpeeksi lähelle, kun liikkui varovaisesti.

2. luku

Koira satimessa

Hän pääsi metsikössä loivan mäen päälle saakka ennen kuin näki pyörät. Niitä oli yhdessä polunmutkassa molemmin puolin polkua. Uusia pyöriä, speedway-istuimet ja leveät ohjaustangot. Tomi tiesi kyllä kenen nämä olivat. Hän laski vavan olaltaan ja otti sen käteensä. Olisi helpompi juosta, kun piti vapaa tasapainossa kädessään. Äksyn kanssa ei kannattanut ruveta tappelemaan, jos ei ollut ihan pakko.

Pienen hetken Tomi kuvitteli että iskee Äksylle haukisilmukan kaulaan, jos se tulee päälle, ja nostaa sen puuhun. Sitten hän näki tornitalolaiset eikä siinä jäänyt aikaa kuvittelemisille.

Ne olivat huomanneet hänet polulta. Joku niistä katsoi selvästi häneen päin.

Mutta yksikään tornitalolaisista ei lähtenyt liikkeelle. Niitä kiinnosti nyt jokin muu kuin laitakulmalaiset. Tomi pysähtyi katsomaan.

Tomi on 12-vuotias poika, joka kohtaa yhtenä tavallisena päivänä jotakin kamalaa – poikajengin pahoinpitelemän saksanpaimenkoiran. Tomi pelastaa koiran ja antaa sille nimeksi Roi. Pian käy kuitenkin ilmi, ettei Roi ole mikä tahansa koira – vai miksi muuten joku yrittäisi ajaa sen päälle autolla?

Pian Tomi ja Roi ovat keskellä hurjaa tapahtumaketjua, johon liittyy naapurin kidnapattu pikkutyttö.

”Susikoira Roi” aloittaa Jorma Kurvisen suositun Tomista ja Roista kertovan nuortenkirjasarjan, jossa on 20 osaa. Kirjasarjasta on tehty myös TV-sarja 1980-luvulla.

Jorma Kurvinen (1931–2002) oli suomalainen kirjailija, joka tunnetaan erityisesti ”Susikoira Roi” -nuortenkirjasarjasta. Kurvinen julkaisi myös aikuisten romaaneja. Hän työskenteli toimittajana Uudessa Oulussa ja kaunokirjallisuutta julkaisevassa Nyyrikissä, mutta jäi päätoimiseksi kirjailijaksi vuonna 1978.

Kurvinen sai Valtion kirjallisuuspalkinnon kolmesti.